

De diversiteit aan economische kengetallen is groot in de melkveehouderij. De bedrijfskundig adviseurs Rick Hoksbergen, werkzaam voor Alfa Accountants in Nederland, en Johan Achten, verbonden aan Adviesbureau Liba in Vlaanderen, delen beurtelings hun ervaring en geven hun visie op een specifiek kengetal.

Als een lage cashflow komt door 'slecht' boeren, is groei geen oplossing

Stromen van geld

Onlangs bezocht ik een veehouder die het financieel moeilijk had. Uit zijn boekhoudrapport bleek dat de cashflow per liter melk ondermaats was. Omdat hij in 2009 niet aan zijn betalingsverplichtingen kon voldoen, was hij fors boven zijn quotum gaan melken. Het risico op superheffing had hij voor lief genomen. Maar de lage cashflow was het gevolg van slecht boeren en dan biedt groei geen oplossing. Meer melk maken op een verliesgevend bedrijf leidt per saldo tot nog grotere verliezen.

Het advies aan deze veehouder was om eerst de cashflow per liter melk op peil te brengen en dan pas te groeien. Boeren hebben op de cashflow meer invloed dan ze denken. Het is niet alleen maar de melkprijs die dit bepaalt. De basis voor een betere cashflow is zorgen voor sterke technische resultaten. Dat begint met een goede gewasopbrengst van het land en een goede kwaliteit ruwvoer. De vervolgstap is dit ruwvoer

met een goede voerefficiëntie omzetten in melk. Ook een goed veemanagement met veel aandacht voor de koeien is belangrijk.

Bedrijven met een hoge cashflow hebben een krachtvoerverbruik (inclusief bijproducten) van maximaal 26 kilo per 100 kilo melk, een vervangingspercentage dat lager ligt dan 25 procent en een afkalfleeftijd bij de vaarzen van 24 maanden. Het zijn veehouders die niet specifiek ergens in uitblinken, maar die alles goed op orde hebben. Vaak zijn het onopvallende bedrijven waarvan je pas in de boekhouding ziet hoe goed ze zijn.

Veehouders met een lage cashflow draaien gemiddeld een vervangingspercentage hoger dan 34 procent, een krachtvoerverbruik van 34 kilo per 100 kilo melk, een afkalfleeftijd bij de vaarzen van 27 maanden en veelal hoge machinekosten. Op een bedrijf van 800.000 liter melk is een cashflow van 75.000 euro (9 cent per liter) een absoluut minimum. Er is dan 40.000 euro beschikbaar voor aflossing en nog 35.000 euro voor privé.

Het kengetal

Cashflow

De cashflow is de optelsom van de winst en de afschrijvingen. Na aftrek van de aflossingen resteert de vrije cashflow. Dit geld is beschikbaar voor privé, investeringen en (ont)sparen. Hoe hoger de cashflow, hoe meer ruimte er is om te investeren. Een goede cashflow is de motor in een melkveebedrijf. Afgezet tegen de hoeveelheid geproduceerde melk geeft dit kengetal een oordeel over het rendement.

De afgelopen vijf jaar lag de cashflow gemiddeld op 21 eurocent per liter. Door de slechte melkprijs was dit in 2009 maar 14 eurocent per liter. De verschillen tussen de bedrijven zijn zeer groot. De 25 procent beste bedrijven haalden in 2009 een cashflow van 18 eurocent per liter en de 25 procent zwakste bedrijven een cashflow van 9 cent per liter. Er zit dus een factor twee tussen bedrijven met een goede en een zwakke cashflow.

Het verschil

Nederland

In Nederland wordt de cashflow – ook wel kasstroom – op dezelfde wijze berekend en gebruikt als in België. Vanuit de kasstroom moeten de aflossingen, de vervangingsinvesteringen en de privé-onttrekkingen betaald worden. Op basis van gemiddeld 7,5 cent afschrijvingen per kg melk en 3 tot 5 cent privé-onttrekking is een minimale kasstroom nodig van 11 cent per kg melk. De hoogte van de afschrijvingen en de privé-onttrekkingen zijn erg bepalend voor de minimum kasstroom die een bedrijf moet realiseren.